

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre:	16 kor. — fill.
Egy évre:	5 —	Fél évre:	8 —
Fél évre:	2 —	Negyed évre:	4 —
Negyed évre:	1 —	Egy hára:	1 —
Egy hára:	1 —	Egy óra:	1 —
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Agrár hirdetés minden szö 4 fillér.

Az egri hősök emléke.

Irta: **dr. Király Péter.**

A hatalmas török császári hadsereg — mint megszegyenített ragadozó vad csorda — távozott el Eger falai alól 1552. év október 18-án, 38 napig tartó sikerteien ádáz ostrom kísérlet után.

Dobó István kevesebb mint kétezer emberrel megtudta oltalmazni szűkebb körü hazáját, szülővárosát — több mint százezer főnyi rettegett ozmán hadsereg dühe és kiméletet nem ismerő diadalszomja ellen. A hatalmas — állig fölfegyverkezett — török tábor megszegyenülve hagyta Eger; — megalázza őket a magyar honfiak és honleányok mindennél hatalmasabb lelkesedése, elszántsága és hazaszeregete, Eger meg lőn mentve, és az egri hősök páratlan dicső tetteivel a világtörténelem könyvében egy újabb aranylap iratott tele magyar dicsőséggel.

Megmentettük hazánkat a török ellen, leráztuk magunkról a szultán rabigáját — vissza állítottuk Szent István birodalmának területi épségét. És a szabaddá tett hazát, földszítve a honfiúi önértet és becsület minden

fényével és drágaságaival, — tékozló kezekkel odadobtuk Ausztria önkényének.

És az osztrák nagyjá-apraja felhasználta a mi könnyen elcsábítható hajlandóságunkat, addig tolakodott, addig arcátlankodott, míg utoljára földönfutóvá, koldussá tett bennünket.

A török ellen folytatott páratlan hősiességünk az osztrák előtt sohasem volt kedves. Hadi dicsőségünket irigy szemmel nézte — vérünk hullását kigunyolta, hazaszeretetünk ellen gyilkos kezet emelt. A mohácsi vész nap, mely a hazát olyirtóztatóan sújtotta — Bécsben jóleső osztrák öröme volt az ünnepnapja. Később egybekkel együtt Zrinyi Miklóst és Szigetvárat is pusztulni engedte. Épen így pusztult volna el az osztrák támogatás mellett Eger vára is a hős Dobó Istvánnal együtt, ha az önmaga erejéből meg nem védi magát. A hol pedig az osztráknak gonosz alatomossággal a jó hazafiak halomra pusztítása nem sikerült, nyiltan száműzte és fejezte le a jó hazafiakat a vallásüldözés célgéréit használván fel, kéjelgett a kiontott vérfürdőkben.

És a magyar sokáig — önmeg-

tagadással türt — szenvedett. Az osztrák pedig képes volt a világtörténelem meghamisítását megkísérteni, képes volt azt a szemenszedett alacsony hazugságot hangoztatni, hogy Magyarországot ő mentette meg a török rabságtól és így neki a magyar nemzet örökös hálaadósa.

És a kik az osztrák elvetemültség titkos céljait erős szemekkel és még erősebb hazafiúi bölcs elmével idejekorán kifürkészték s a nemzet gyilkolás merénylete ellen szóval és tettel — tiltakoztak: azokat legyilkolta vagy száműzette tulajdon véreinek gyáva kishitűségét felhasználva a tolakodó osztrák.

Ma már feledésbe kezd menni, hogy mi is harcoltunk Európa színpadán s miénk sem volt a legkisebb szerep. Az osztrák szellem lealacsonyította a magyarság sok-sok nagy fiát.

Hajdan a jellemzilárdság, az egyenes lélek, a bátorság és becsületesség intézte a nemzet sorsát: ma a jellem hiánya, a hitványlelkűség, a gyáva meghunyászkodás és alacsony erkölcsötlenység uralkodik a magyar állam és társadalom fölött. És valóságos olimpiai játékot — valóságos emberfölötti buz-

Arassatok.

Te óvatos, tapintatos nép,
 Haszonleső kenyéri párt:
 Nem fáj neked, hogy a hazára
 Levillog a hóhéri bárd,
 Nem fáj neked, hogy ős jogunkat
 Szorítja bécsi rabbilincs,
 Nem fáj neked, hogy a magyarnak
 Koldusbotnál egyebe nincs.

Mi szüntelen véres csatákban
 Pokolhadakkal ütközünk,
 A homlokunkra vérpatak foly
 S elszibbad a küzdő kezünk.
 Mi az egyéni boldogulást
 Eldobjuk a drága honért
 És a szabadság szent fejére
 Könynyel növeljük a babért.

S győzünk: ha ég föld egybe dől is!
 Győzünk: az Isten mi velünk.
 A szent hazának gyilkolót
 Pokolra sújtja fegyverünk.
 Ha vér, ha könny locsolja bőven:
 Virul a föld, mely ma kopár,
 Ha villogott a harczi szablya:
 Csilloghat a kristály pohár.

Majd a terített asztalokhoz
 Tódulsz te éhező sereg,

Ki most kacagsz, míg a hazának
 Szeméből a könnyü pereg.
 Arassatok, ha majd megéri
 Sarló alá aranyvetés,
 A koczra gyülni nem tudunk mi:
 Sorsunk a munka, szenvedés.

Szomorú sors? Óh nem, barátim!
 Dicső, felséges, isteni.
 Gyönyörűség csak egy a földön:
 Az igazságért küzdeni!
 Ti ezt nem értitek, szegények,
 Arassatok, nevesetek,
 A vér, a könnyesepp harmatában
 Ott tükröződnek az egek.

Jánosi Zoltán.

A félénkségről.

(I. G. Kohl-tól.)

Fordította: **Biró Irén.**

A félénk kedélyhangulat meglehetősen kellemetlen természeti ajándék és a legalkalmatlanabb kísérőnk az életben.

— „Jaj a csüggedőknek, mert ők nem bíznak és ezért nem is oltalmaztatnak meg!” — mondja az irás. — A félénkség — írja egy francia filozófus — a boldogság akadályainak egyik legnagyobbika.

A félénk természetű ember már kora ifjuságától kezdve gyötrelmes és nyomorúságos életet folytat. Mint gyermek, kitér a nálánál erősebb fiúk elől. Az iskolában is a bátrabb játékszereül szolgál. Mint egy félénk galamb menekül be a szomszéd házba, ha az utcán valami veszedelem fenyegeti és elővigyázatból minden kis kutyát kerül az utcán.

Elképzelhetetlen, hogy mennyi gyötrelmet okoz a nyulszívűség, már a gyermekkorban.

Különösen nagy szerepet játszik e korban a babona, láthatatlan lényektől való félelem, mely sok éjen át megfosztja az illetőt álmaitól.

Mint a gyermekkorban a durva, bátor tanulótlársak, a veszedelmes kutyák és kísértetek, úgy kísérik felnőtt korban a mostoha sors és a balszerencse különféle módon, ugy valóságban, mint képzeletben.

Azt hihetnénk, hogy a félénk emberek, kik semmitől sem félnek annyira, mint a szerencsétlenségtől és a fájdalomtól, valami különös ügyességgel bírnak, hogy azokat elkerüljék.

De a tapasztalat azt mutatja, hogy nem mindig így van. Sőt legtöbbször épp ellenkezőleg. Az, aki bátran megy be a vesztélybe, száz esetben kimenekül abból, míg a félénk a bajban marad.

Már a régiek azt tartották: „Fortes

galmat és versengést rendeznek az ugynevezett „kormánypárti nagyságok”, hogy ki tud többet eltékozolni az ország vagyonából, véréből, becsületéből, egy kis osztrák rendjelért, kitüntetésért; hogy azt porban csuszó féreg módjára lealázkodva megköszönje és fennen dicsekedhessék az idegen kitüntetéssel írásban és szóval.

A hazaárulókat hajdan felakasztották, lefejezték vagy száműzték. Ma már egészen jobbra fordult a sorsuk. Ők kerekedtek felül. Ővük az ország és a hatalom.

Ti, akik még magyarok vagytok, akik nem szégyenítitek és nem gyalázzátok meg szóval és tettel az ősök fényes dicsőségeinek emlékeztétét, — a kikben ég a vágy, és az emberi becsület szándék, mihelyt alkalom nyílik rá, bármily áldozattal is szabaddá tenni a hazát az osztrák zsarnokságtól, — ti, a kik nem a mai alacsony-ság uraimát, hanem a multak szeplőtelen dicsőségét tartjátok tiszteletben, — ti, a kikben van még erő és akarat a jó példaadásra és honfitársaitok meghallgatására: — ne sajnáljatok fillé-reitekkel áldozatot hozni az egri hő-sök szobráért, hallgassátok meg azt a kérő szöveget, mely a hős Dobó István erős várából hangzik fel.

Adjátok — bár fillérekben is — tudtára a világnak, hogy vannak még ebben az országban jóérzésű magyar hazafiak is. — Adakozzatok az egri hő-sök szobrára! hadd legyen több egy alkotással e hazában, a mi a gyáva jelenkort pirulásra ösztönzi, a nagyok és hő-sök halhatatlanságát hirdeti.

fortuna juvat“ (A bátráké a szerenese.) Ha sonló hozzá a német közmondás: gyorsan tenni, már fél siker.

A félénkség és ijedség nagy hatással van szellemi képességünkre is. Néha oly nagymérvű, hogy ezt teljesen befolyásolja. A félénk ember aggódó izgatottságban teljesen elveszti ítélőképességét. Olyan eset is van, mikor nem lát és nem is hall teljesen, ezt nevezik csak félelemnek.

Ilyenkor az illető helytelenül gondolkodik és épp a veszedelembé megy, mely onnan éri, a honnan nem is gondolta volna.

A bátorság egészen más hatással van ránk; nem csak a kart és ítélőképességünket erősíti, hanem eszünket is erősíti és így szabadabbnak érezzük magunkat és fennhordjuk fejünket. A bátor ember eszét és szívét egyaránt kormányozza.

Bar a félénkség szellemünket és ítél-tünket gyöngíti, fantáziánkat nagymértékben fokozza.

A félelem és képzelődés testvérek. Félénk természetűek a legtöbb esetben élénk fantáziával bírnak. A félelem bámulatos találatkonyságot kölcsönöz nekik, és ezer megtörténhető kellemetlenség jut eszükbe, a melyre bátor emberek nem is gondol-nának.

Pörög a dob.

Elmultak a képviselőválasztások, vége van az országos hajziháknak és ezzel vége a pénzügyminiszter azon rendeletének, hogy az adók csak kiméletesen hajtandók be. Immár a kimélet megszűnt s pörögnek a végrehajtói dobok. Nincs irgalom, nincs kegyelem s erről leginkább az adóvégrehajtók tesznek tanúságot, akik azzal mentegetőz-nek, hogyha a legszigorubbán nem hajtják be az adóhátralékokat, elvesztik állásukat, kenyerüket.

Eszünkbe jut mindez, midőn olvassuk, hogy a Csongrádvármegyei Gazdasági Egye-sület előterjesztése következtében Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága felirt a pénzügyminiszterhez, hogy az idej rosz ter-mésvizonyokra és a közönségnek ebből eredő kedvezőtlen anyagi helyzetére való tekintettel, helyezze hatályon kívül Csongrád-vármegye területére nézve azt a körrende-letet, melyben a finanszközveket az adók szigorubb behajtására utasította. A pénzügy-miniszter e felíratra most azzal felelt, hogy ezt a kérelmet nem teljesítheti, mert az egy ormán kárára volna az adófizetőknek is, kiknek hátraléka felszaporodnék és az állam-nak is, melynél nem folya be az adó a kívánt mennyiségben. — Tehát nincs kegyelem.

A társadalom minden osztálya, az egyéni kereset és foglalkozás minden aga, napról-napra jobban sanyli az általános köz-gazdasági válságot. Mindenfelől csak azt hall-juk, hogy a gazdasági terményeknek nincsen ára, az iparosoknak nincs megrendelése, a kereskedelmi üzlet pang, a munka és kere-sztrélnküliek száma ijeszten szaporodik, a kivándorlás nő-tön-nő, a hivatalos lap terje-delmét minden nap kétszeresre dagasztják a csődök és árverési hirdetések, a társadalmi jótékony-ság már nem győzi a kétségbeejtő nyomorral küzdők táborát az éhenhalástól megmenteni, az egész ország visszhangzik az általános elszegényedés hangos panaszá-tól s a nép milliói rettegve néznek az insé-ges téli hónapok elé. . . . a pénzügyi kor-mány pedig mindezekre azzal felelt, hogy elrendelte az adóhajtások szigorubbá tételét.

Mikor a törvényhozás — tizenhatszáz évvel ezelőtt — a közdok kezeléséről szóló

törvényzikket megalkotta s ezzel az adó-fizetés kényszerét oly szigorú intézkedések-hez köthette: akkor még a fogyasztási adók nem ontották az óriási bevételeket, hanem a legfőbb súly az egyenes-adókra volt fek-tetve.

És habár ez a törvény állította fel az adóbehajtás körül hanyagul eljáró előjáró-ságok ellen a felelősség alkalmazását: amde a törvény e drákói szigorának enyhítéséül s az adózó közönség és az adóbehajtó közve-geknek a túlzott zaklatások elleni védpai-zsául a törvény végrehajtása iránt kiadott utasítással együtt azt a helyes és humanus utasítást is adták a kir. adófelügyelő-knek, (akik helyett most a kir. pénzügyigazgatósá-gok értendők), hogy „az adóbehajtásnak a felelősség alkalmazására vonatkozó végső eszközt csak oly esetekben vegyék igénybe, a hol és a mikor a szándékos mulasztás, vagy a hanyagság minden kétséget kizáró módon beigazolja van, ugyanazért, mielőtt a felelősség alkalmazásának kimondása iránt indítvány tételnek: alapos meggyőződés sze-rezetenek arról, vajjon igazolatlan-e a hátr-alék és hogy a kiküldendő állami végre-hajtó eljárásától, a község által felmutatott-nal jobb eredmény várható-e?”

Ugy látszik, hogy a kir. pénzügyigaz-gatóságok — sőt maga a minisztérium is — figyelmen kívül hagyják a törvény végrehaj-tási utasításának ezt a — még ma is teljes érvényben fenálló — okos és becsületes ren-delkezését s derűre-borura kimondják és életbe léptetik a felelősséget és az állami végrehajtók egész seregét küldik ki a hátr-alékok behajtására, holott jól tudják, hogy a kiküldendő állami végrehajtó eljárásától a község által felmutatott jobb eredmény csak az esetben várható, ha az állami végrehajtó igazán az utolsó párnakat cibálja ki a hátr-alékokos feje alól és a télire való minden-napi kenyerét veszi ki a hátralékos és csa-ládja szájából.

De a pénzügyminisztériumnak még ez sem elég. Valamelyik nagyon „erélyes” ur-nak az a honamentő eszméje támadt, hogy szigoruan ellenőrizni kell az adóbehajtás menetét és erre a célra fölaltalták a „rep-ülő végrehajtó” intézményét. Ez alatt pedig nem olyan végrehajtó értendő: a kit röpile-nek (habár ilyen is akad néha), hanem a

kellő és legjobb kifejezést. És ha nem ta-lálja meg egy ügyes és bátor fordulatot adva művének, az még pikánsabbnak tűnik föl, mint egy csupán alkalmas kifejezés.

A művészek és költők stílusáról be-szélve, bátor és határozatlan stílus említnek, s az előbbi dicsérik. A határozatlan stílus egyszersmint válogatott, s tulságos keveset ad, hogy élénk hatást keltsen.

Irói bátorság a kelleke az élénk és ki-fejező stílusnak.

De, mint már említve volt, ez saját-ságos bátorság, s a ki mint író energikus, len-dületes és nagyon bátor, az életben a leg-gyávább lehet. A ki bátran ül a Pegazuson, a csatalovon éppen nem husból és vérből való. Az irodalomtörténet sok példát mutat-hat föl erre nézve.

Azt is elmondhatjuk, hogy a kik véres harcokban mint hő-sök szerepelnek, nem mindig a legbátrabb és legügyesebb gon-dolko-zók.

Egy leggyőzhetetlen hő-snek ritkán van-nak oly kiváló gondolatai, mint némely csőn-des, békés gondolko-zású költőnek.

Ez ismét meggyőz bennünket arról, hogy a bátorság és a félénkség igen sokféle lehet és hogy mennyire különbözik a szív bátorsága az ész és a képzelet bátorságától.

A félénkek nyugalmit fantáziájuk el-rabolja és álmatlanul viaskodnak saját képs-zetükkel, mely megszámlálhatatlan bajt és kellemetlenséget tár föl előttük.

A hogy a félénkség fantáziánknak szár-nyakat növeszt, épp úgy az élénk képzelő-dés csökkenti bátorságunkat. Nagyon kép-zelődő és poétikus emberek rendszeren nem szoktak bátorság és határozottság által ki-tűnni. A bátrak többnyire igen prózai em-berek.

Többféle bátorságot és félénkséget kü-lönböztethetünk meg. A bátorság sokszor helyes ítélőnkéntől függ, vagy képességeink-től. Az olyan dolgokat, melyekhez tehetsé-günk és hivatásunk van, biztosan és nyugod-tan fejezzük be.

Ha valamihez kedvünk van, szívesen áldozunk érte és önkényt szállunk szembe a veszéllyel is.

Van a gondolatoknak és a fantáziának egy különös bátorsága, de melyből nem kö-vetkezik, hogy az tettekben is nyilvánuljon.

A költők és írók, kiknél ez említett bá-torság hiányzik, ha irnak, határozatlanok a kifejezésben. Számptalan szó jut eszükbe, de nem tudják, hogy melyiket használják.

Határozatlanságuk miatt, éppen a leg-jobb kifejezést nem használják. A bátor rend-szerint gyorsabban és biztosan megtalálja a

közsegről-közsegre, városról-városra jár és mindenütt azt vizsgálja, azt ellenőrzi, hogy vajjon a végrehajtók valahol nem gyakorlat-e könyörületet s lefoglaltak és elárvereztek-e mindent a mi csak lefoglalható és elárverezhető?

Mi szükség volt az adóbehajtást még az eddiginél is kiméletlenebbé és az adózók előtt gyűlöletesebbé tenni? s mi szükség volt a „repülő végrehajtók” intézményének behozatalával újabb költséges apparátust szervezni, azt a föltaláló tudna megmondani. A tisztességes ellenőrzésre elég módot ad az előbb hivatkozott végrehajtási utasítás.

Mikor az államháztartás egyensúlya még nem volt helyreállítva s az előző évtizedek deficitiáját a múlt évtized elején követelt céltudatos és szerencsés pénzügyi politika még el nem enyészítette, a mikor tehát az államkincstárnak sokkal inkább és pedig nagyobb szüksége volt a pénzre, mint ma: akkoriban sokkal kevesebb volt a panasz az adóbehajtás kiméletlensége ellen, mint jelenleg, a midőn tele az állampénztár s a pénztári fölősegek soha nem remélt roppant nagy összeget tesznek ki, míg ellenben az adózók élni is alig tudnak.

Most tehát nem az adóvégrehajtások kérielhetetlen szigorítása, hanem inkább az adózó közönség terheinek enyhítése és az egész adókezelés humánusabbá tétele volna a pénzügyminiszterium feladata, csak hogy — fájdalom — erre jelenleg nincs kilátás.

A fejeéregyházi sas.

(A ma megjelent Emlékezésekből.)

Irta: **Eötvös Károly.**

Gróf Haller Ferencz nagy részt vett a függetlenségi harcban. Mint katona: karddal, mint kormányzó: észszel, erélylyel, hazafiassággal. A legjobbak közé tartozott.

A harc után elfogták, bilincsbe verték, elhűzolták, börtön fenekére zárták. Egykor, régen, fiatal korában jó barátságban élt Ottinger osztrák tábornokkal, ennek közbenjárására 1855-ben megszabadult és sietett hazafelé, uradalnába, fejeéregyházi várába.

Uradaimát elkobozták. Vára elpusztult. Birto ait jött ment idegenek, az önkény oda küldött emberei pusztították. Nem volt cseléd, nem volt igavonó, nem volt rideg jószág, földet vetetlenül, erdők letarolva, szőlők avarban. A Küküllő folyik vára közelében, azon volt egy jövedelmes malma. Az a malom is leégett; falomok, füstös, csonka törzsek álltak a malom helyén. Gátak, malomfej omladozóban.

Gyalog ért haza a gróf. Pénze sem volt kocsira. Első dolga volt megnézni a várát.

A sánczárkok megvoltak, tele növe iszalaggal. A felvonó hid le volt eresztve, de csak a gerendái álltak. A vár falain semmi tető. Amint leégett, úgy maradt. A várudvar gazzal tele. A földszinten a téli lovagló teremnek se ajtaja, se ablaka. Ugy volt az udvarbíró, a lovászok, szolgák, szegődvényesek, várhajdúk minden lakása. Az emeletre vezető lépcsők elpusztulva. A nagy kerek palota boltozata összeroppedezve. A boltozaton kívül freskó festményekben volt egykor megörökítve száz nemes ösnek arc-

képe. Az asszonyoknak bajuszt festett, minden arcképbe belelövöldözött a pusztító ellenség. A Küküllő völgye felé néző vendégszobák romba dőlve. Baglyok, denevérek tanyája.

A várban nem volt mit keresni. Lassankint elterjedt a híre: megjött az uraság. Régi udvarbírója előkerült valahonnan s kezét csókolta a grófnak. Ez is vagy félt, vagy hamis volt, vagy hü maradt, vagy jutalmat várt. Miért csókolta volna kezét másért?

Kiment a gróf a Kükül őhöz. Pusztas helye a régi jó malomnak. A régi udvarbíró újra felajánlotta szolgálatát.

— Köszönöm barátom, nem fogadhatom el szolgálatodat, fizetni nem tudlak, magam sem tudom, miből élek.

Leült egy égett csonka törzökre, fáradt fejet kezére hajtá s szomoruan nézett végig várán, gazdaságán, messzeségbe nyúló uradalmán.

— El dom birtokom, nincs mivel gazdálkodjam. Pénzt nem kapok, adósságot nem akarok csinálni. Minden hatalom és minden hatóság ellenségem. Rombadől vár, pusztá birtok, sok adósság, mindenütt ellenség, pár év alatt ugyis megölne. Eladom birtokom. Kibujdosom, elköltözöm Amerikába, szabad földre, szabad hazába.

Egy sas kerengett fönt a magasban. Rekedt hangján kiabált a levegőégbé.

Volt a fejeéregyházi várnak egy régi sasa. Még 1814-ben szoktatta meg a gróf öreg anyja. Toldalaghy Krisztina grófné. — Hűségesen ott telelt, ott nyaralt a palota tornyán s el nem hagyta helyét két nemezedék óta.

Neha egy két napra ellátogatott a havasokra, de mindig visszajött. Ez jutott a grófnak eszébe, mikor a magasban kerengő vad madarat látta.

— Hát a mi sasunk hova lett? — kérdi az udvarbírót.

— Elment örökre Mikor a vár leégett az napon ment el s 1849 óta sohase láttuk. Mit is keresne itt?

E pillanatban a magasból lerebbent a sas s egy korhadt füzágra odaszállt a gróf közelébe. Szárnyát libegtette s durva hangján odaszólt a grófhöz. — Mintha mondta volna: „Isten hozott jó uram, régi barátom.”

Megismerték. Ez volt a régi sas. Már Nagy-Enyed körül megismerte régi jó gazdáját s fönt a magasból kísérte őt. Haza jött a rengetegből a nagy pusztulás óta, hosszú évek mulva. Hűségesen.

Fölszállt a füzágról, átröpült a kerek palota romfalára, egyet-kettőt ott is kiáltott s megint visszajött, de most odaszállt a gróf lábához, s hatalmas csőrével szeliden megkopogtatta térdeit.

A gróf szemeiből kiesordult a könny. Örömet és fájdalmát nem tudta magába tartani. Föállt.

— Nem. Nem megyek Amerikába. — Itthon maradok, küzdök, dolgozom. Ha ez a sas, e vad madár otthagya a rengeteget

és visszaszállt leégett ősi tanyájába, hát akkor én, hogy hagyám el leigázott, elpusztult hazámat.

Itthon maradt és dolgozott.

— En még láttam ezt a sast 1875-ben. El e még, mikor halt meg, nem tudom. A gróf — nemes barátom egykor — rég alszik már őseinek sirboltjában.

Egy heraldikus a sárga-fekete zászlóról.

A Magyar Szó tudósítója egy országos nevű heraldikus-sal beszélgetett a sárga-fekete zászlóról és annak tulajdonságairól. Nem családi, de osztrák birodalmi zászló ez, azért vérlázító hazafiatlanság, hogy a magyar képviselőház zöme ez idegen zászló elé járul hódolni.

Az országos nevű heraldikus ugyanis ezt a felvilágosítást adta:

Kossuth Ferencz tollából a „E”-ben megjelent cikk teljesen jó információ alapján van megírva, amennyiben az osztrák uralkodó háznak, „a Habsburg Lotharinai-aknak” a családi színe tényleg: vörös-fehér. Ez pedig azért van így, mert ősidőktől fogva minden családnak azok a családi színei, amelyek a czimerben feltalálhatók. — Így a Habsburgok családi czimerében a vörös és fehér színek fordulnak elő, tehát önként következnek ebből, hogy a családi szín is ugyanaz. Hogy a király pedig mégis a sárga fekete színt használja, az az ő srouverén jogánál fogva lehetséges. Szuverén jogánál fogva ugyanis minden uralkodó azt a színt nyilváníthatja családi színének, amely neki tetszik. Ő felsége tehát 1887. március 14-én 163/A szám alatt kelt kéziratában kinyilatkoztatta, hogy a családi színe ezentul a fekete sárga szín lesz. Ha tehát a jelen esetben egyszerű fekete-sárga zászló lenne a királyi palota ormán, senkinek sem volna szabad ez ellen heraldikai szempontból kifogást emelni. De igenis van joga bárkinek is aki csak magyarnak vallotta és vallja magát, megcsodálni azt, hogy a királyi palotára minden alkalommal felhúzzák az „Oesterreichische Reichs-standartét”, amelyhez a Habsburg-családnak semmi köze sincs.

Ezen a zászlón, sárga alapon látható az osztrák kétfejű sas és a zászló négy szélén felváltva vörös-fehér-fekete-sárga háromszögek láthatók. Erről a zászlóról egy, az uralkodóház jóváhagyása mellett Bécsben megjelent könyvben, az „Oest.-Ung. Wappenrolle”-ban a szerző, Hugo Anordnung Ströhl ezeket mondja: — Auf Anordnung Kaiser Josef II. erfolgte die vollständige Anseitigung des alten Flaggenbildes und es wurde die oesterreichische Nationalflagge geschaffen, wie sie heute noch geführt wird.”

(II-ik József császár parancsára megváltoztatták a régi zászlót s ekkor jött használatba az osztrák nemzeti zászló abban az alakban, a mint ma is használják.)

1828-ban kapta ez a zászló az „Oesterreichische Reichs-standarte” elnevezést és azóta van a hadseregnél is használatban. Véleményem röviden tehát ez: igenis, a királynak joga volt a fekete-sárga zászlót saját családi zászlójának nyilvánítani. A politikai szempontot nem érinti. Azonban: az a zászló, mely most leng Budaváran, az ugynevezett „Oesterreichische Reichs-standarte”, nem pedig Habsburg-zászló.

Délutáni levél.

(A diszmagyarkákról.)

Változnak az idők, változnak az emberek. Ezelőtt a korcsmagyarokat gyászmagyarkáknak csufolták és bélyegezték, ma helyesebben nevezhetjük őket diszmagyarkáknak.

Ilyen diszmagyarkák vonultak fel ékes seregben a budai várba . . . Az a budai vár sem a régi dicső többé. A szabadság harcban még feltűzték az oromra a honvédtől harmatos dicső magyar zászlót, de ma az a várorom is meg van gyalázva. Idegen hatalomnak, az osztrák-birodalomnak kétféjű sascsimeres, sárga-fekete színű birodalmi zászlója leng azon . . . Elakarkák velünk hitetni, hogy azt hirdeti az az idegen zászló: ime most magyar király lakozik az aranyos trónszobákban.

Miért nem a nemzetünk zászlóját tűzitek hát oda? Miért nem világosítjátok fel a jó királyt ti diszmagyarkák, mi őt szereljük, de az az osztrák birodalmi zászló fejünkbe kergeti a vért és emlékünkből felláztatja azt a multat, melyre fátvolt akarnak dobní. Az az osztrák zászló nekünk a halál, a pusztulás, az elnyomás zászlaja és mégis a diszmagyarkáknak egész serege járul az előtt meghajolni, a midőn a magyar királyi várudvaron a császári- és királyi gyalogezred ifju esch bandája rázendíti az osztrák császári himnusz.

Tegnap is ekként történt ez. A magyar haza felesküdt miniszterei, főemberek, ugynevezett népképviselők diszruhákban vonultak fel a várba, ők úgy mondják, hogy a trónbeszédet meghallgatni; de a valóság szerint a megáldott magyar nemzet képeben szolgalmódon meghajolni az osztrák császári himnusz hangjainál az osztrák kétféjű sasos birodalmi zászló előtt. Mi csak azt fájlatjuk, hogy jó királyunk személyét is bevonják ebbe az alkalmomba a diszmagyarkák, akik gonosz, önző tanácsadói az alkotmányos trónnak és hűtlenfiai a magyar nemzetnek.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

A gályarabok és a reformációemlékünepe.

A magyar kálvinizmus multja, jelenje, egész léte összefűződik a magyar nemzet alkotmányos küzdéseivel. Az üldözött magyar kálvinista magyar szabadsághős is volt egyszemélyben. Azért ezen szigoruan egyházi, de nemzeti ünnep is a magyar kálvinizmusnak mindég ünnepe. E hónap 31 dik napján a felvilágosodás hajnalának és az üldözöttek szent emlékének ünnepét fogják ünnepelni az ősi református kollegium lelkes ifjai. Ugyanítt a debreczeni főiskola hitanszakai önképző társulata október hó 31-én délelőtt a nagytemplomban tartandó isten-

tisztelet végeztével a gályarabok és a reformáció emlékére ünnepélyt rendez. Az ünnepélyt, szeretettel ajánljuk a debreczeni nép figyelmébe és érdeklődésébe. Az ünnepélyt a gályarab lelkészek emlékoszlopánál tartják meg. Az ünnepély műsora ez:

1. XLVI. zsoltár. (Mácsai S. átiratában) Énekli a főiskolai énekkar,
2. Emlékezés a gályarabokról. Irta és felolvassa: Simon Imre 4 th.
3. „A gályarabok emlékezete” Irta és szavalja: Baja Mihály 2. th.
4. Az emlékoszlop megkoszorúzása, az ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei által.
5. „Térj magadhoz drága Sion!” Férfikarra átirta Mácsay S. Előadja a főiskola, énekkar.
6. Emlékbeszéd. (Okt. 31.) Tartja: Harsányi Pál 4. th, esk. fel.
7. „Október 31.” Irta: Tóth Gyulai szavalja: Kincses László 1. th.
8. XC. zsoltár. Énekli a közönség.

Nemcsak mi vagyunk sovínisták.

Nem magyar nyelven beszélő honfitársaink, kiváltképpen az erdélyi szászok, erős felgerjedéssel itélnék el minket, ha minden vonalon követeljük az állam nyelvének tisztelben tartását. Ez a legnagyobb sérelem rájuk nézve s égő sebet üt szívéükön az is, ha a helység és város neveket magyarul kell a levél borítékára írniok. Nos hát mi már megszoktuk az efajta kesernyés vádat. Az állam nem avatkozik bele abba, hogy az önkormányzati joggal bíró egyházak iskoláiban az egyes tárgyakat minő nyelven tanítják, de ahhoz van joga, hogy az állami elemi iskolákban a magyar nyelvet, mint kötelező tanítási nyelvet elrendelje s megkövetelje. Minap történt, hogy egy krassószörénymegyei állami iskolában a görögkeleti vallás hitoktatója oláhu tanította a hittant, s megbuktatta a tanulót, mert oláhu nem tudott felelni. Ez pedig állami elemi iskolában történt, annak pedig megtörtennie nem szabad, mert a népoktatási törvény minden kétséget kizáróan elrendeli, hogy az állami iskolák nyelve a magyar. Érdekes és a magyar állam területén lakó nem magyar nyelvű polgárokra néve fölőtte tanulságos, hogy minő felfogás van Németországban az állam nyelvére vonatkozólag. Egy előkelő berlini újság részletesen ismertette a napokban dr. Zorn bonni tanárnak az értekezését, mely erős német érzéssel követeli a német nyelvnek kötelező voltát a hittan tanításában is azokon a területeken, hol nem német ajku lakosok tartanak fenn iskolákat. Az állam nyelvét a német tanár ervelése szerint, tisztelnie kell a hitoktatóknak is; a német birodalom minden polgára köteles ezt a nyelvet, mint az állam nyelvét művelni. Szólhat e nyelven istenéhez is a gyermek s ragaszkodva anyanyelvéhez, am beszéljen a c s a l á d b a n ezen, de mihelyt az állam polgáraként szerepel, a hazafias kötelesség reá parancsol, hogy használja az állam nyelvét. Mit szólnak ehhez a mi erdélyi szász polgártársaink? Ime az a bírói szék, mely nek illetéktelen főhatóságához olyan buzgó fohászodással epekednek: Kimondja rájuk az ítéletet! Ha magyar állampolgárok vagytok, tiszteljétek az állam nyelvét s ne tekintétek magyar sovínizmusnak, még kevésbbé magyar zsarnokságnak azt, ami az államnak törvény által szentesített joga. Az állami iskolák nyelve a magyar nyelv s aki magyar nyelven szerez ismereteket, magyar nyelven imádkozik Istenéhez — az magyar állampolgári kötelességét teljesíti és nem hazááruló. Okuljon belőle az, akinek szüksége van okulásra.

Eljegyzés.

Wolf Sándor a Magyar forgalmi vasuti r. t. főmérnöke eljegyezte Reif „Elza kisasszonyt” Budapesten.

Kinevezés.

A dohányjövédéki központi igazgatóság Nagy Ferenc debreczeni díjtalan dohányjövédéki gyakornok-jelöltet díjtalan dohányjövédéki gyakornokká nevezte ki.

Színész és báró

Igazi szenzáció számba ment a nyáron az a hír, mely Lomniczi Béla győrszigeti színésztől elterjedt, aki együtt mulatott V. báró huszárhadnagygyal, mikor is a bárónak eltűnt a pénztárczája és néhány értéktárgya. Tegnap foglalkozott ez ügygyel a győri kir. törvényszék büntető tanácsa. A kir. törvényszék ezen ügyből kifolyólag lopás büntetével terhelt Lomniczit az ellene emelt vád és következményeinek terhe alól felmentette, mert elfogadta vádlottnak, tanuk vallomásaival is igazolt azon védekezését, hogy a kérdéses alkalmommal teljesen ittas s így beszámíthatatlan állapotban volt.

Tisza István gr. lemondása.

Az A—ny. írja: A sajtó egy részében Tisza Kálmán nagyváradi bukása óta célszerűen jelennek meg híresztelések egy-egy szabadelvű képviselőnek Tisza Kálmán javára való lemondásáról. Azonban az illető képviselők mindannyiszor rémült sietséggel tiltakoznak e híresztelések ellen. E sok balsiker után végre elszánta magát Tisza István gróf, hogy miután közgazdasági tevékenységével sikerült rangiroznia a Tisza család mostoha vagyoni viszonyait, melyeket tudvalevőleg Tisza Kálmán hosszas miniszterelnöksége idézett elő, most politikailag is rangirozza Tisza Kálmánt. Hire jár ugyanis, hogy az ugrai mandátumot amennyiben a választóknak nincs ellene kifogásuk, át fogja venni fiától Tisza Kálmán. Ebben keresendő annak, a beavatatlanok előtt feltűnő körülmények magyarázata, hogy Tisza István gróf az új választások óta egyszer sem tisztelte meg megjelenésével a szabadelvű pártkört.

Draga királynő szabónói.

Sok kellemetlenséget okozhattak Draga királynénak a párisi szabónók, mert a királyné ezentul nem rendel ruhát Párisban! Két szabónót küldött nemrég Prágába Draga királyné, hogy ott a két leány kitanulja a magasabb szabóművészetet. Állami ösztöndíjat is kapott a két szabónó s ugyancsak zsebrevalóul még egy csomó pénzt adott nekik a királyné. Egy évig tanulnak Prágában, innét Bécsbe mennek, ha aztán teljesen elsajátították a Worthék s Paquinék művészetét, hazamennek Belgrádba s készítik a toilletteket Draga királynénak s udvarhölgyeinek.

Uj Kossuth-párti hírlap.

Baján új politikai hetilap indult meg Bajai Független Újság czímen, Főszerkesztője dr. Reich Aladár a bajai függetlenségi és 48-as párt országgyűlési képviselője, fe-

lelős szerkesztője dr. Szirmay Vidor ügyvéd. Az új heti lap hivatalos lapja a bajai függetlenségi és 48-as pártnak.

Adományok a Zion-egylet részére.

Vettük ez alábbi köszönő sorokat: A „Zion” menház al-pra két magát megnevezni nem akaró uri ember egy fogadásból kifolyólag 14 koronát adományozott, mely összeget ezennel köszönettel nyugtázt az elnökség.

Tanácsülés.

Debreczen város tanácsa ma d. e. 10 órakor tanácsulást tartott, mely alkalommal folyó ügyek nyertek elintéztést.

A ház elnöksége.

A képviselőház csütörtökön fogja megválasztani a ház elnökét. Az országgyűlési szabadelvű párt szerdán este értekezletet tart és azon fogja az elnököt, az alelnököt, valamint a ház egyéb funkcionáriusait a maga részéről kandidálni. Kossuth Ferencz, Barabás Béla és Tóth János a képviselőház mai ülése után a miniszteri szobában elkeresték Széll Kálmán miniszterelnököt és arra való tekintettel, hogy a Kossuth párt a választásnál jelentékenyen megszorodott, azt a kívánságot terjesztették a miniszterelnök elé, hogy az egyik alelnöki tisztségre a Kossuth-párt egyik tagja választassék meg, továbbá, hogy a párt a jegyzői karban a jövőben ne egy, hanem két tagjával legyen képviselve. A miniszterelnök az alelnöki állásra nézve azt a határozott kijelentést tette, hogy a párt kívánságának nem tehet eleget, a mi azonban a jegyzői tisztséget illeti, késznek nyilatkozott a kérdést megfontolás tárgyává tenni és kilátásba helyezte, hogy a jegyzők számának szaporításával a függetlenségi pártnak két jegyzői helyet enged át. A pártnak azt a kívánságát, hogy a véderőbizottságba az eddigi két tag helyett a Kossuth-párt három tagot válasszon, a miniszterelnök méltányosnak találta.

A fejtelten ember

Párisban történt a minap a következő eset:

A Lambert-negyed rendőrbiztosához egy ember állított be, ki egy nemezpapírból készült fejet szorongatott a hóna alatt. A papírfaj nyaka egészen be volt mázolja vérrrel. A különös ember odaállt a rendőrtisztviselő elé és kemény hangon így szólt:

— Elgáznult egy kocsi s lemetszette a fejemet. Itt van. — És e szavakkal a fejet odatette a tisztviselő elé.

Ez rögtön látta, hogy örülten van dolga és szép szerével el akarta csalogatni az örültekházába. Azt a tanácsot adta neki, hogy jó lesz ha egy orvoshoz mennek, az majd ismét a helyére varrja a fejét.

— Ohó! De már azt nem teszem! Örülök, hogy megszabadultam a fejemtől, most legalább nem lesz többé se fejfájásom se fogfájásom.

A rendőrbiztosnak csak nagynehezen sikerült az elme beteget a közpórházba vitetni.

A bűnügyi osztály helyisége.

Szóvá tettük már lapunkban azokat a túrheterlen állapotokat, melyek a rendőrség bűnügyi osztályának helyiségében tapasztal-

hatók. Kényelmetlen, szűk helyiségek, a fogházul szolgáló helyiségek egyáltalán nem felelnek meg céljuknak. Szűk helyiségekben, hol alig fér el 10—15 személy, 30—40 foglyot zsúfolnak össze. Az egész helyiség a legegészségtelelenebb s magában hordozza mindenféle ragályos betegségek csiráját. A bűnügyi osztály vezetője s a ker. orvos is már több ízben intéztek beadványt a tanácshoz, segítsenek ezen a szomorú s botrányos állapoton, de a tanács, mi okból, ezeket a beadványokat figyelemre sem méltatta, félretette. Pedig a bűnügyi osztálynál segíteni. javítani kell, mert rövid idő múlva kitör ott az anarchia s a tisztviselők nem mennek dolgozni olyan helyiségbe, hol egészségük folytonos veszélynek van kitéve. A tanácsnok uraknak kényelmes, valóságos szalonjuk van, legyen tehát arra is gondjuk, hogy tisztviselőtársaiknak is megfelelő helyiségük legyen. Mindenesetre helyesebben tette volna a tanács, ha azt a 2000 koronát, melyet Ottó főherceg debreczeni meg nem valósult látogatására kidobott, a bűnügyi osztály helyiségeinek megjavítására fordította volna.

Színházi hírek.

A színházi irodától a következő híreket vettük: Csopreghy Ferencz látványos szindarabja, a vizözön nagytetszés mellett került színre az elmúlt héten. Az igazgatóság épp ezért a hérlő közönségnek is beakarja a darabot mutatni. Szerdán B. bérletben kerül másodszer színre. A szereplők ugyanazok. Komlóssy Emmán kívül Barthának, Sarkadi nak, Odrynak és Szabó Irmának van jó szerepe a nagyszabású látványosságban. — Csütörtökön hetedszer kerül színre Gardonyi Geza bájos falusi története a bor. Ez is mutatja, hogy a közönség mennyire lelkesedik a poétikus alkotáson. A szereposztás ezúttal is a régi. Karacs Imrét Komjáthy Matyit Odry, Eszter Szabó Irma játsszák. Strausz Furesa háboru című dallamos muzsikájú operettjét, melyet rég esztendőök óta nem adtak nálunk, Szombaton eleveníti fel az igazgatóság. A mulatságos operett valamikor diadalmasan járta be a színházakat, s fülbemászó keringőit ma is játsszák ország szerte. Az operett repriesen játszanak F. Kállay Lujza, Komlóssy Emma, Karacs Imre, és az énekes személyzet elsőrendű tagjai.

Egy szegény ember kérése.

Ismét a nagy, az emberbaráti szívekhez folyamodnak egy a sors által megtört embertársunk részére, a ki valaha jobb napokat látott, tanult, művelt ember. A sors csapásai következtében inségre, arvasárra jutott. Se kenyere, se hivatala, ezen az uton folyamodik a jószívű közönséghez gyámolításért. Elfogad a napi kenyérré való bármely segélyt is és mivel irodai munkára képes, esetleg irodai alkalmazást is keres. Jobb napokat látott uri ember ez, kit megtört és letört az élet, családja is szerte van szórva, így vélekedésünk szerint is megérdemli a közönség segélyét és hogy a megélhetéshez neki az önzetlenek módját nyujtsanak. Biyonyítványok is állanak rendelkezésére és egy tragikus életmult. Ismételten felhívjuk a szerencsétlen emberre a jobb figyelmet.

Gróf Széchenyi Pál meghalt.

Gróf Széchenyi Pál volt földmívelési miniszter, valóságos belső titkos tanácsos, akit a Herczel-féle szaunatóriumban tegnap operáltak, meghalt. A gróf a műtét után az éjszakát nyugodtan töltötte. Két fia, gróf Széchenyi Aladár és gróf Széchenyi Emli soproni főispán állandóan mellette tartózkodtak. Szívszélhűdés érte, amely egy pillanat alatt kioltotta életét. A gyászetről nyomban értesítették a kir. kabinetirodát, a miniszterelnököt és a „főrendiházat”. Széchenyi Pál, ki jóindulatu magyar főur volt, politikai működésével nem hagyott nevezetes nyomot a magyar állami életében. Mint miniszter kezetsókolt a boldogult trónörökösnek, ezért nevezték holtanapjáig „kisztihand Pál”-nak.

Debreczeni rövid hírek.

Trefából halál. A Boeckai-szőlőtelepen halálos szerencsétlenség történt. Oláh Mihály nevű 16 éves gyerek a szedőlányokkal ingerkedvén, a trefalkozásnak az lett a vége, hogy a siheder a rozsdás csőz puskát a lányokra fogta. De nem sült el a rozsdás fegyver. Ekkor a bolondos fiu magafelé fordította a fegyvert, és szomorúan végződött a trefa. A rozsdás szerszám most már elsült és szétroncsolta a fiu fejét. — **A javas utján.** A választási zavargások szerencsétlen áldozata Pottermann Julia, akit a kisvasut gázolt el, a kinek az egyik lábát lefűrészelték, jobban érzi magát. Az orvosok reménykednek, hogy a szerencsétlen fiatal leányt megmentik az életnek. — **Összeégett ember.** Tóth Gergely homokkerti lakos majdnem áldozatává lett gondatlanságának. Az éjszakai ittas állapotban ballagott hazafelé és a szivarjéről vagy vigyázatlanul dobott gyufától meggyuladt, lángralobbant a ruhája. Erős égési sebeket szenvedett. A földrefeküdve, a porban hengergözve, sikerült eloltania ruháját. A kórházba szállították. — **Az Ujföldi gyilkosság.** Az ujföldön, a tanya ház istállójában halva találták Kiss István 16 éves kocist. A balhalántékán mély seb vérzett. Hiányott az órája. Eltűnt két pár csizmája és a szüre is. Ez valószínűnk teszi a feltervést, hogy a szegény kocsis rablógyilkosság áldozata lett. A rendőrség megindította a nyomozást. — **Elfogott zsebtolvaj.** A Dégenfeld-téren ismét elcsíptek egy zsebtolvajt, Sárkány Sándor a neve. Kállai Mihálynétól zsebelt el egy pénztárczát tízennégy koronával és két értékjeggyel. De rajtavesztett. Elcsípték. Az ügyészséghez kísérik. Sok ily szemetje van már a modern Debreczennek. — **Kovács András,** a Vilmos huszárkáplár által összevagdalt és szurkált áldozat már elhagyta a kórházat, Gyógyulása nem tökéletes. Egész életén nyomorékja lesz a megvadult huszárvirtusnak.

Beküldetett.

A Dukes M. utódai bécsi hirdetésiroda tudatja, a nagy közönséggel, hogy újabb katalógust adott ki, mely már megis jelent. A terjedelmes munka, a legnagyobb gondal állítottatott össze. magában foglalja a világ összes lapjainak árait és hirdetési megjegyzéseit. Ideértve az összes szaklapokat, a melyek bel és külföldön megjelennek, mint-hogy ezekkel nevezett czég 30 év óta szoros üzleti összeköttetésben áll. E katalógus mely a napi és heti sajtóról kimerítő felvilágosítást ad, értékes segédeszköz és megbízható tanácsadó minden az újságot igénybevevő részére.

A könyv kiállítása rendkívül izléses és az érdeklődőknek ingyen megküldetik.

SZÍNHÁZ.

Kedden, október hó 29-án, bérllet 26-ik szám „A” — A böregér, Operette 3 felvonásban.

Szerdán, október hó 30-án: bérllet 26-ik szám „B” — A vízözön. Énekes színmű 5 felvonásban.

Csütörtökön, október hó 31-én, bérllet 27-ik szám „C” — A bor. Falusi történet 3 felvonásban.

Pénteken, november hó 1-én, bérllet 28-ik szám „A” — Elektra. Tragédia 5 felvonásban. Irtá: Sophokles. Fordította Csiky Gergely.

Szombaton, november hó 2-án, bérllet 29-ik szám „B” — A furesa háboru. Operette 3 felvonásban. Zené-ét irtá: Strauss János.

Cyrano de Bergerac.

Rostand poétikikus színműve a mult szezonban egyik kassza darabja volt a debreczeni társulatnak. Ahányszor adták, mindenkor megtelt a színház. A gyönyörű, igazi élvezetet nyújtó darab most sem vesztett érdekességéből. Tegnap este eleve nitette fel a társulat s a színház ezuttal is megtelt. Komjáthy a czimszerep személyesítője, Szabó Irma és Odry szereztek gyönyörűséget a közönségnek. Tegnap a darabot meghuzták ki, kihagytak belőle olyan részeket, melyek egyáltalában nem voltak befolyással sem az előadás sikerére, sem a darab értékére. Az előadás gondos, betanult volt.

„Te!”

(Az Ujszázadból.)

A teremben tisztelt képviselő ur, a folyosón, a kuloáron és egyebütt „Te!”

Az mindegy, ha a két tebarát közzül az egyik merkantilista, a másik néppárti, az egyik ultramontan, a másik Kossuth-párti, ők azért tebarátok!

És a miniszterekkel szintugy!

Az ülés alatt dörögnek az argumentumok, a frappáns bizonyítékok és sürgős interpellációk, a folyosón: „Te kegyelmes uram!”

Valljuk meg ez az egész komédia.

Komédia és család.

Becsben e tekintetben sokkal „előbbre” vannak. Ott a piszkolódás, gazemberelés leg-alább őszinte. Ott minden „tolvaj, sikkasztó és Haderlump” az illetőnek a szíve mélyéből jön.

A kit lekutyáztak a teremben, azt nem tegezik a folyosón.

Ott a gazember gazember marad, akár a karzat, akár a buffet szemelättára történik a beszélgetés.

És ez a tisztességes.

Mert igazán nem más az egész népbolondításnál és a választóközönség fitymálásánál, mikor valakit a teremben a haza szent nevében összetereztettünk és hazarúlónak deklarálunk, a folyosón pedig kebelbaráti szervuszokkal traktálunk.

Azt mondják erre, hogy ez csak kedélyesség.

Ördögöt kedélyesség, komédia.

Vagy lehet-e azt másnak nevezni, mikor teszem fel pl. egy ellenzéki honatya a meggyőződés basszusán nevezi Fehérváry

bárót pecsovicsnak, a folyosón pedig nevetve kéri tőle: „Haragudtál kegyelmes uram?”

A karzat előtt a protekció ellen dühöngött nem egy ellenzéki, kint pedig, ama szelidebb tájakon, ahol a sonka, és a pezs-gős palaczkok uralják a kedélyeket, Kedélyes Károly, aki pedig elől volt a Catok sorában Bánffy me szólította, hogy:

— Kérlek ásan kegyelmes uram, nem tudnál egy tehetséges fiatal ember számára stb . . .

Igy van az, hogy a magyar politika igazi képét nem az országgyűlési tudósításokban, hanem azokban a karczolatokban találjuk meg, amelyek a folyosói élet ado máit összegyűjtik az olvasó számára.

Az indokok, a szálak és a csomók itt vannak, a bábukat itt mozgatják, ami beljebb nagy komolyan diszruhás elnök és újságírói karzat mellett folyik, az mind csak komédia, népbolondítás, a folyosón rendezik azt is.

És azért áldozzuk fel ezt a „kedélyes” tegeződést, mert vagy kedélyes amugy is a magyar politika és akkor nincs rá szükség, vagy pedig nem kedélyes és akkor meg az egy fecske nem csinál tavaszt.

De ha majd elmarad a „te”, az majd talán mégis kissé emeli a politika komolyságát és őszinteségét.

Erre pedig szükség van.

L. L.

IRODALOM.

Eötvös Károly

műveinek V. és VI. kötetét most hagyta el a sajtót. Az egyiknek Magyar alakok, a másiknak Emlékezések a czime. — Lapunk mai számában hozzuk mutatónul az Emlékezések című kötetből a Fejéregyházi sast. — Az izléssel kiállított kötetek ára egyenkint füzve 4 korona, díszes kötésben pedig 6 korona. megrendelhető a Révai Testvérek kiadóczégnél.

A vörös talár.

Brieuxnek ez a dramatizált törvény-széki végtárgyalása most teszi meg diadalmas körutját Európa színpadjain. Nálunk a Nemzeti Színház deszkáin került színre a napokban s a siker itt is oly fényes volt, mint mindenütt, a hol a színpad deszkáira hozták. Mondható, hogy Echegaray: „Folt a mely tisztit” sikere óta nem csinált darab akkora hatást, mint a „Vörös talár.” A Franklin-Társulat most az Olesó Könyvtárban (1234—1237. sz.) adta ki a Nemzeti Színház hivatalos fordítását. Ára 80 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

Levél a közönség köréből.)*

(Panasz a garázda inasok ellen.)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Szíveskedjék az alábbi sorokat becses lapjának rovatai közé iktatni:

Vasárnap este, ugy 9 óra körül a mű-

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

velt társadalom rokonszenves s nagyobb tekintélynek örvendő tagjától, illetve Kigyó-utcai lakásától urhölgyek fiatal emberek kíséretében a kellemesen eltöltött délután után otthonaikba haza óhajtván térni, távoztak; ugyde a jelzett háztól alig 25 lépésnyire, — mely ház különben Kossuth főutca szomszédságában levő Kigyó-utca első negyedében esik — tehát rendőri állomáshoz közel, duhajkodó, veszekedő, illetlen szavakat kiabáló s minden alábbvaló magaviselettel vitézkedő, tolakodó inas banda evzett Kossuth-utca felől Kigyó-utczába s elfoglalva a járdát a járó-kelők leszorítását vette célba, a különben is közép burkolatot nélkülöző utcán, ugy hogy az urhölgyek a félelem poharát teljesen kiürítve kénytelenek voltak gyors lépésekkel a pimaszkodó banda elől visszasietni.

Az ily meggondolatlan kéjes mulatságot üzni vágyó inas had elfásult érzékkel talán nincs is annak tudatában, hogy tulajhangos kedély állapotával nemcsak az amugy gyöngye női szervezet határtalan félelmét mozditja elő, de a lakosok esteli nyugalmát is alaposan megzavarják.

A legutóbbi képviselőválasztás után oly színben tünt fel e sötét kép, mintha az erénydus ablakbeverők hőseit kellene üdvözölnünk.

A midőn e gyalázatos s a művelt társadalom, valamint Debreczen város lakosait, illetve kedélyeit s nyugodalmát sértő utcái botrány rögtönző inas hadra a rendőrség figyelmét felhívom, egyszersmind ez inasok főnökjeit az itteni lakosok nevében felkérem, hogy kellő szigorral büntessék meg e rakonezatlankodó inas gyerekeket.

Én azt hiszem, hogy megmentve csak akkor lenne a lakosság e kellemetlenségek-től, ha az ily utcákat is mint Kigyó-utca világító lámpákkal láttatná el a gázgyár igazgatója.

A városi tanács pedig rendőrei számát megkétszerezve az ily utcákra is rendelne őrséget, ekkor talán mégis látván az egyenruhát visszahuzódna az inashad az eféle kedvteléseitől.

Debreczen, 1901 október 28.

teljes tisztelettel

Borus Mihály.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Eckmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Móríc Pál. 64.

Néhány pillanat óta már megkezdődött az ágyúzás ir. Blücher támadta meg a várost, a másik oldalon a hallei elővárost lövette. Nemsokára általános lett a tüzelés. Bernadotte a Kohlgartenhort támadta meg. Mi reánk is hullott már az osztrák gránát. Szünet-szünetlen püffögött a lövés. Csapkodott az utcákba, csapkodott a házakba a golyó.

Kilencz óratájt az osztrákok a konne-witzi országot mentén rohamoszlopokba fejlődtek. Minden oldalon tulszárnyaltak bennünket. Ennek daczára a zászlóalj 10 óráig helyt állott. Aztán visszanyomtak bennünket a régi bástyák mögé, a „kaiserliek-ok” a tört réseken ide is utánunk nyomultak, a 29-ik és a 14-ik serezed azonban keresztübe fogta őket. Ezek a szegény osztrákok nem dühöngtek oly veszett bátran, mint a

poroszkok. Mindamellett derekasan vitézül helyt állottak, mert $\frac{1}{2}$ 10-kor a bástyákra feltolakodván, e fedetlen helyen kitarították a tüzelésünket, bárha a környékbeli ablakokból hevesen, megszakítás nélkül löttük őket, mégsem vonultak vissza. Hat héttel azelőtt még iszonyodtam volna az ilyen harcztól, de azóta megedződtem. Megedzetek a körülmények. És már ekkor époly érzékellen voltam, mint bármely vén katona. Egy ember vagy százak halála nem hatott reám.

Idáig még jól folyt dolgunk. De most már a házból hogy jöjjünk ki? Az ellenség megszállotta a kijáratokat, tehát egyedül a veszedelmes, nyílt tetőzeteken keresztül mászva menekülhetünk volna. Kényes helyzet. Itt mint a rókákat, úgy kifüstölhetnek bennünket, ez is eszembe jutott. Egy hátulsó ablakon kitekinték. Ez az udvarba nyílt, az udvarnak csupán utcái kijárója volt. Elképzeltem az osztrákok dühét is, minden lelőt lisztes kabátért szuronynyal fizetik vissza a halálos kölesönt, ami természetesen is. Ily gondolatok között tértem vissza a szobába, hol még mintegy 10 katona ezimborám dacolt az ellenséggel. Píntó őrmester halott halványan kuczorgott a fal mentén. Éppen hasba lötték az öregget, de a puskaropogásból is kihallatszott a szava:

— Csak btran rekruták, csak bátran fiaim... Ne hagyjátok magatokat. Hadd lássák ezek a kaiserliek, hogy mégis vitézbbek vagyunk, mint ők. Jaj! Ezek a gazok!

Alant a kapu rezegett, ropogott már. Mi tovább tüzeltünk, bárha már lemondunk minden reményről. Ekkor hirtelen hatalmas lödögés hallatszott be. A tüzelés beszünt és a füstfelhőn keresztül felismertük a mi dzsidásainkat. És a négy svadron lándzsás, mint a sereg oroszlan, akként gázolt az osztrákok tömegébe. Keresztül gázoltak mindenen, az osztrák, mint a nyul, úgy szaladt előttük, ámde gyorsabban vágta az dzsidás ló és a hegyes, a piros zászlós dzsida, mint a nyílt akként szurta-furta az osztrákokat. Ezeknél a lengyel dzsidásoknál nem ősmertem szörnyűbb, vitézebb katonát. Mondhatom, hogy legigazabb barátjaink, testvéreink voltak. Ezek még akkor sem fordultak el tőlünk, amikor már pedig sor sunk rosza fordult. Az utolsó csöpp véru ket feláldozták értünk... És mi, — hát ugyan mit tettünk annak a szerencsétlen országnak az érdekében? ... Ha e háládatlanságunkra gondolok: mindig belesajdul a szívem.

Ez alkalommal tehát diadalra segítettek a fenyegető halálos bajból a derék lengyelek; mert ezen reitmenthetlent vitéz lovasok láttára, mi is szuronyt szegezve rohantunk az osztrákokra és leszorítottuk a sánczárkokba őket. Ámde ideje volt, hogy visszavonuljunk. Mert már ekkor az ellenség tódult Lipcsébe. A hallei, a grimai kapukat rohammal elfoglalták, a Péter-kaput pedig a mi jeles barátjaink: a bádeniek meg a szászok önként adták ellenséges kézre. A szövetséges katonák, a diákság, a polgárok az ablakokból, a padlásról lövöldöztek reánk.

Még hát hogy csak újból sorakozhattunk, aztán befordultunk a nagy sétányra, amely a pleiszementén vezetett. A lándzsások itt várakoztak reánk, mi nyomon követték őket, azonban midőn az osztrákok újból reánk csaptak, a lengyelek ismét keresztül gázoltak rajtuk. Micsoda derék, szép, micsoda kitűnő lovas ez a lengyel! Ah! Ilyen lovas támadások a csodával határosak, különösen ilyen válságos pillanatokban.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

Japix. Ez nem olyan sikerült mint az első. Tehát félretettem. A „Tünde“ hangulatos szép regéjét és költeményét pedig helyes volna valamelyik szépirodalmi lapnak küldeni. Azon lapszámot, melyben a költemény megjelent, a nevezett czimekre elküldöttük.

N. L. Küldeményét kézhez vettük. — Előbb átkell olvasnunk, aztán mondhatunk véleményt. A másik ajánlatára nem reflektálhatunk.

V. J. Köszönjük a kedves költeményt. Közölni fogjuk.

S. d. Miért nem volt szerencsénk?

Nyílttér.

Ne mulassza el senki öszi és téli divatcikkek beszerzése végett fölkeresni a Párisi Divatárházat, Debreczen a m. kir. főposta mellett, a hol női felöltőkben, leány kabátokban, gyermek köpenyekben, diszített nőikalapokban, selyem blousok, szörme különlegességekben meglepő és választéku ajándékok kaphatók. Bámulatos olcsóságbott árák.

Tek.

Wilhelm Ferencz

gyógyszerész urnak Neunkirchen Bécs mellett Alsó-Ausztria.

Minden reklám dícsőitese felül áll az ön nem eléggé dicsérhető Wilhelm-féle antiarthritis, anti rheumatikus vértisztító teája.

Már sok év óta szenvedtem rheumában és pedig igen heves fájdalommal, úgy hogy hetekig ágyban fekvésem és borzasztó fájdalmakat állottam ki, alváásra és étvágyra gondolnom sem lehetett, mindenféle tincturákat, kenőcsöket és fürdőket használtam, melyeknek volt ugyan valami kevés hatása, de a legközelebbi időváltozásnál az idült baj, még hatalmasabban jelentkezett, annyira, hogy testi erőm láthatólag napról-napra fogyott.

Ekkor olvastam a Berliner Tagblatt-ban az ön theájáról rögtön rendeltem 3 csomagot, már az első használat után enyhítette fájdalmamat, 1 és fél év óta az előirt időközben 5 oly küldeményt kaptam és a kurát folytattam és ennek köszönhetem, hogy ma annyira helyre vagyok állítva, hogy magamat egészségesnek érzem, étvágyam visszatért, sőt a múlt év őszen és tél kezdetén a szabadban, a szél és hideg dacára, üzleti dolgomat végeztem a nélkül, hogy valami fájdalomról csak sejtélemmel is bírtam.

Mindezt t. Uram, csak önnek köszönhetem. Kívánatos volna, hogy minden szenvedő teljes bizalommal forduljon önhöz, csodás hatású theájáért, mely gyógyulást és friss életkedvet hozna nekik.

Maradtam kiváló tisztelettel

Fritz Henzel 4

mű, táj és mintafestő, posztógyár Ad. Gottlob Fiedler utóda Apatowek Kalisch mellett. — Orosz Lengyelország. 1899. Karacsonyban

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduság pedró“ használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Ebesi ártézi viz a legjobb segesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. **Főraktár:** Piac-u. 7. sz.

Kiadó butorozott szoba egy vagy két személynek Piac-u. 31 sz.

Süket ön?

Uj találmányunkkal a sükettség és néhez hallás minden neme gyógyítható: süketen szülöttek gyógyíthatatlanok. **Fülzugas azonnal** megszűnik. Irjátok le eseteteket? Dijmentes megvizsgálás és felvilágosítás. Mindenki csekély költségből otthon gyógyíthatja magát. **Internationale Ohrenheilanstalt, 96 La Salle Ave, Chicago, Ill.**

Hivatalnokkerestetik

szervező és üzletszerző képességgel egy első rangu életbiztosítási társaság Hajdumegyeyi főügynökségének vezetésére fix fizetés és jutalék mellett. Nőtlen, biztosíték vagy elfogadható kezesekkel rendelkező jelentkezők kéretnek ajánlataikat „Független élet-pálya“ jellege alatt **Pick Géza** hirdetési irodájához, Bpest, József-tér 12. beküldeni.

1158/1901.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2257/3 sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Stark Márton részére Ecsedi József és neje debreczeni lakosoktól 204 kor. tőke, ennek 1901. é. ápril 25. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 143 kor. 6 fl. perköltség erejéig 1901 évi aug. hó 1-én bíróilag lefoglalt és 1850 kor. becsült 120 mm. buza és egyéb ingóságok **1901. évi nov. hó 4-én d. e. $\frac{1}{2}$ 10 órakor** kezdetét veendő és a pallagi 11 sz. tanyán alperesek lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1901. évi okt. hó 8-án.

Bódogh Zs.
birói kiküldött.

Szepességi Rizike gomba,
Aszalt lengyel gomba,
Szepességi és Stockerani borsó,
Szepességi és Stockerani lencse.
Lépés és pergetett akécvirégméz.
Boszniai, bányai és kaliforniai aszalt
szilvák megérkeztek és kaphatók

Kontsek Géza

fűszerkereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth utca.

Van szerencsénk a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem
Gyapju női ruhaszövet
Flanell, mosó velez
Téli kendő, sál
Ruhadiszek és belésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa czégtől
átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló-tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

Árverési hirdetés.

Alólírott csődtömeggondnok ezen-
nel közhírré teszi, hogy a közadós
Kohn Testvérek debreczeni czég csőd-
tömegéhez tartozó, összesen 16401 k.
80 fl. azaz tizenhatezer négyszázegy
kor. 80 fillért tevő üzleti követelések
a csődválasztmány 48 sz. határo-
zata folytán nyilvános árverésen el-
adtnak.

Az árverés a debreczeni kir. tör-
vényes árverési termében 1901. évi
nov. 4-én d. u. 3 órakor lesz megtartva.

Árverezők az árverezés megkez-
désekor 50 kor. bánatpénzt tartoznak
alulírt kezéhez készpénzben letenni,
mely összeg vevővel szemben a vétel-
árba betudatik, többi árverezőnek pe-
dig az árverés befejezése után nyom-
ban visszaadatik.

A vételár készpénzben és azon-
nal lefizetendő.

A követelések fenállásáért, valódi-
ságáért és behajthatóságáért sem a
csődválasztmány, sem tömeggondnok,
sem a választmányi kiküldött szava-
tosságot nem vállalnak.

A követelésekről szóló részletes
kimutatás alulírt csődtömeggondnok-
nak (Debreczen, Piacz-u. 44 sz.) na-
ponként d. u. 3—5 óra között meg-
tekinthető.

Debreczen, 1901. okt. 23-án.

Dr Varga Lajos

ügyvéd,

mint a közadós Kohn Testvérek debreczeni
czég csődtömegének gondnoka.

Eisler M. E. divatkülönlegességek áruháza.

Kizárólagos raktár:

**Szenássy Gyula és Szenássy Hoffmann
és Társa**

budapesti nagykereskedők

nőiruha szövet és selyem
különlegességeiből.

Debreczen, városi bérház. Simonffy-
utca sarok.

Elsőrangú nőiruha varró terem.

Hirdetmény.

A közgazdasági banknál 367. 495.
642. 756 és 837 sz. alatt kézi zálog-
képen letett, de ki nem váltott, sem
meg nem hosszabbított értékpapirokból
álló zálogtárgyakf. **é. november 11-én d. u.**
3 órakor a közgazdasági bank hivatali
helyiségében tartandó árverésen azon-
nali készpénz fizetés mellett elfognak
adatni, amely árverésre a venni szán-
dezők meghívotnak.

Debreczen, 1901. é. okt. hó 22.

Lestyán Adorján

kir. közjegyző.

Ő cs. és apost. kir. felségének legfelsőelhatározása folytán

A polgári jótékony célra szánt

XXXIV-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ezen az osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték
16.404 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.900 korona összegben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedek kezekedik.

A huzás visszavonhatlanul 1901 decz. 12-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjáték osztályánál, III. ker. Vordere
Zollamsstrasse 7 sz. a., továbbá lottógyűjtődékben, adó, posta, távirada és vasúti
hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen
adtnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság
államsorsjátéki osztálya.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

FARBENFABRIKEN vorm.
FRIEDR. BAYER & Co. ELBERFELD.

Somatose

Gusdlich geschuldet

ein aus Fleisch hergestelltes,
geruch- und geschmackloses
NÄHRMITTEL
in Pulverform.

VOR FEUCHTIGKEIT ZU SCHÜTZEN !!

FARBENFABRIKEN vorm.
Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

husból készült és ennek tápanyagát
tartalmazó istelen, könnyen oldódó
Albumose készítmény a legkiválóbb
erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmar-
dottaknak, ideg-, mell- és gyomor-
betegeknek, beteggyasoknak, angol
kórban szenvedő gyermekeknek, idő-
soknak, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a
sápkórosoknak

lesz ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% szer-
ves összetételű vasat, a milyen alak-
ban a vas az emberi testben van
jelen, tartalmazó Somatose.

Somatose rendkívül gerjeszti
az étvágyat.

Raktáron van az összes gyógyszer-
tárakban és gyógyszerkereskedé-
sekben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.